

संघर्षयोद्धा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखाना लि. सुमननगर, ता. शेवगांव, जि. अहिल्यानगर या साखर कारखान्यास महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेकडून रु.३९.८८ कोटी मुदती कर्जास शासन हमी देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : शाहमी-२०२४/ सहकार/प्र.क्र.१७/अर्थबळ,

मंत्रालय, मुंबई-३२

दिनांक :- २२/०९/२०२५

- वाचा** - १) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. शाहमी-१०९९/प्र.क्र.६८/शा.हमी, दि.०५.११.१९९९,
२) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. शाहमी-१००८/प्र.क्र.१८/शा.हमी, दि.२८.४.२००८,
३) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. शाहमी-१०२४/प्र.क्र.५८/अर्थबळ, दि.३०.०९.२०२४,
४) सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग क्र. सकाका-२०२३/प्र.क्र. ९९/३स दि.१३.०९.२०२३,
५) मा. मंत्रिमंडळ बैठक निर्णय दि.२६.०८.२०२५.

प्रस्तावना:

आर्थिक अडचणीत असलेल्या सहकारी साखर कारखान्यांना राष्ट्रीय सहकार विकास निगम (NCDC) यांच्यामार्फत राज्य शासनाकडून मार्जिन मनी लोन उपलब्ध करून देण्यात येत असे. त्याच धर्तीवर महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेकडून अडचणीत आलेल्या सहकारी साखर कारखान्यांना शासन हमीवर मुदती कर्ज उपलब्ध करून देण्याबाबत मा.मंत्रिमंडळाच्या दि.०६.०९.२०२३ रोजीच्या झालेल्या बैठकीतील निर्णयानुसार वाचा क्र.४ अन्वये धोरण ठरविण्यात आले आहे.

मा.मंत्रिमंडळाच्या दि.२६.०८.२०२५ रोजीच्या बैठकीतील निर्णयान्वये संघर्षयोद्धा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखाना लि. सुमननगर, ता. शेवगांव, जि. अहिल्यानगर या साखर कारखान्याची आर्थिक स्थिती विचारात घेऊन या साखर कारखान्यास FACR प्रमाणे रु.३९.८८ कोटी (रुपये एकोणचाळीस कोटी अठ्ठ्याऐंशी लक्ष फक्त) इतक्या रकमेचे मुदती कर्ज महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेकडून घेण्यास संपूर्ण संचालक मंडळ वैयक्तिक व सामुहिकरित्या जबाबदार राहिल, याबाबत संबंधित संचालकांनी कर्ज वितरणापूर्वी कायदेशीर बाबींची पूर्तता करून बंधपत्र सादर करण्याच्या अटीच्या अधीन राहून शासन हमी देण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. या अनुषंगाने संघर्षयोद्धा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखाना लि. सुमननगर, ता. शेवगांव, जि. अहिल्यानगर या साखर कारखान्यास शासन हमी देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

मा.मंत्रिमंडळाच्या दि.२६.०८.२०२५ रोजीच्या बैठकीतील निर्णयानुसार संघर्षयोद्धा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखाना लि.सुमननगर, ता. शेवगांव, जि. अहिल्यानगर या साखर कारखान्यास FACR प्रमाणे रु.३९.८८ कोटी (रुपये एकोणचाळीस कोटी अठ्ठ्याऐंशी लक्ष फक्त) इतक्या रकमेचे मुदती कर्ज महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेकडून कर्ज स्वरूपात उभारण्यास शासन हमी मंजूर करण्यात येत आहे.

२. संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखान्यास शासन थकहमी देण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेने कायदेशीर व तांत्रिक बाबींचा समावेश असलेला बंधपत्राचा नमुना विधि व न्याय विभागाकडून मंजूर करून घेवून वित्त विभागास सादर करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
३. संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखान्यास मंजूर करावयाच्या रु.३९.८८ कोटी मुदत कर्जाच्या परतफेडीसाठी दोन वर्षांचा अधिस्थगन कालावधी (moratorium) व पाच वर्षांचा परतफेडीचा कालावधी (एकूण सात वर्षे) मंजूर करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
४. बँकींग नियमन अधिनियमन, १९४९ च्या कलम १४ अ मधील तरतुद विचारात घेऊन सदर थकहमीवरील कर्जासाठी संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखान्याची कोणतीही मालमत्ता तारण घेण्यात येणार नसल्यामुळे सदर कर्जाची मंजुरी, कर्जाचे वितरण व कर्जाच्या वसुलीचे संनियंत्रण करण्यासाठी सहकार विभागामार्फत आवश्यक ती उपाययोजना करावी.
५. सदर शासन हमीवर कर्ज उचलण्याची मुदत शासन निर्णय निर्गमित केल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या कालावधीपर्यंत वैध राहिल.
६. धनको बँक/वित्तीय संस्थेसमवेत शासन हमीवर घेण्यात येणाऱ्या/आलेल्या कर्जासंबंधी करण्यात येणाऱ्या करारपत्रात खालील अटी व शर्तीचा समावेश करण्यात यावा.
 - ६.१) शासन हमी एकूण रु.३९.८८ कोटी इतक्या रकमेपुरतीच सिमीत राहिल.
 - ६.२) संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखान्याकडून कर्जाच्या परतफेडीबाबत अथवा व्याजाची रक्कम देण्याबाबत होणाऱ्या कसुरीची सूचना शासनास ९० दिवसांच्या आत देणे संबंधित वित्तीय संस्थेस बंधनकारक असेल.
७. संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखान्याला रु.३९.८८ कोटीची शासन हमी संदर्भात अ.क्र.३ येथील दि.३०.०९.२०२४ मधील शासन निर्णयानुसार हमी शुल्क लागू राहिल. तसेच खालील अटी व शर्ती लागू राहतील:-
 - ७.१) सदर धनकोकडून घेण्यात येणाऱ्या कर्जाचा वापर ज्या उद्दिष्टासाठी कर्ज घेण्यात आले आहे त्यासाठीच करण्यात यावा.
 - ७.२) संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखान्याने आवश्यक तेवढ्याच कर्जाची उचल करावी.
 - ७.३) सदरचे कर्ज (मुद्दल व व्याज) फेडण्याची संपूर्ण जबाबदारी संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखान्याची राहिल.
 - ७.४) सदर शासन हमीवर देण्यात आलेल्या कर्जाचे दायित्व शासनावर येणार नाही, याबाबत सहकार, पणन व वस्रोद्योग विभागाने दक्षता घ्यावी.
 - ७.५) संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखान्याने दर महिन्याला कर्ज परतफेडीच्या प्रगतीबाबतची स्थिती दर्शविणारी माहिती सहकार, पणन व वस्रोद्योग विभागाकडे/ वित्त विभागाकडे सादर करावी.
 - ७.६) संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखान्याने विहित कार्यपद्धतीने लेखा परिक्षित केलेल्या लेख्यांची एक प्रत शासनास सादर करावी.

७.७) संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखान्याने त्यांच्या आर्थिक स्थितीबाबतचा अहवाल या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या प्रपत्र-अ मध्ये दर सहा महिन्यांनी (३१ मार्च/३० सप्टेंबर) सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागास सादर करावा.

८. हमी शुल्क

- अ) संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखाना यांनी घेतलेल्या कर्जावरील प्र.श.प्र.व. हमीशुल्काचा दर रु.०.५०/- असा राहील.
- ब) हमी शुल्काचा भरणा दर सहा महिन्यांनी करण्यास संचालक मंडळ, संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखाना हे जबाबदार असतील. प्रत्येक वित्तीय वर्षाच्या ३१ मार्च आणि / अथवा ३० सप्टेंबर रोजी अदत्त असलेल्या घटना सापेक्ष दायित्वावर (Contingent Liability) देय असलेल्या हमी शुल्काचा भरणा अनुक्रमे १ एप्रिल आणि / अथवा १ ऑक्टोबर रोजी करण्यात यावा.
- क) हमी शुल्काचा भरणा केल्यानंतर त्यामधून प्रथम थकीत हमी शुल्कावरील दंडनीय व्याजाची रक्कम वळती करुन घेण्यात येईल. नंतर सर्वात जुन्या थकीत हमी शुल्काची वसुली, त्यानंतर त्यापेक्षा कमी जुन्या हमी शुल्काची वसुली याप्रमाणे रक्कम वळती करुन घेण्यात येईल.
- ड) देय हमी शुल्क शासन तिजोरीत भरणा करण्यास संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखान्याकडून कसूर झाल्यास अशा कसूर केलेल्या थकीत रक्कमेवर पहिल्या तीन महिन्यासाठी १६ टक्के दराने व त्या पुढील कालावधीसाठी २४ टक्के दराने व्याज आकारले जाईल.
- इ) संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखान्याने शासन हमी शुल्काची रक्कम "००७५-संकीर्ण, सर्वसाधारण सेवा- १०८-हमी शुल्क" या लेखाशिर्षाखाली शासकीय कोषागारात भरणा करावी. संचालक मंडळ, बुलडाणा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक यांनी बँकेस देय असलेली हमी शुल्काची रक्कम शासकीय कोषागारात नियमितपणे भरणा केली जाते याची खात्री करुन घ्यावी.
- ई) हमी शुल्क भरल्याच्या पृष्ठयर्थ चलनाची साक्षांकित प्रत सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाने वित्त विभागास पाठवावी.
- उ) शासन हमीवरील घेतलेल्या कर्जाच्या परतफेडीबाबत संनियंत्रणाची जबाबदारी सहसचिव/ उपसचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२ यांची राहील.

९. संघर्षयोध्दा बबनराव ढाकणे केदारेश्वर सहकारी साखर कारखान्याला कर्ज घेण्याच्या अनुषंगाने संबंधित वित्तीय संस्थांसोबत करण्यात येणाऱ्या बंधपत्रांवर स्वाक्षरी करण्याकरिता सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागातील संबंधित सह सचिव/ उप सचिव व वित्त विभागातील उप सचिव (अर्थबळ) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

१०. हा शासन निर्णय मा.मंत्रिमंडळाने दि.२६.०८.२०२५ रोजीच्या बैठकीत घेतलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाच्या नस्ती क्र. संकीर्ण ०८२५/ प्र.क्र.१३७/३-स वरील प्रस्तावाच्या व वित्त विभागाचा शासन हमी क्र. ०६/२०२५-२६ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०२५०९२२१४४८०५९८०५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सुनिल शिंदे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१) मा. राज्यपाल यांचे सचिव,

- २) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ३) मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ४) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ५) मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ६) मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ७) सर्व सन्माननिय सदस्य विधानपरिषद/ विधानसभा महाराष्ट्र विधानमंडळ सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई,
- ८) मा.मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव,
- ९) मा.उप मुख्यमंत्री(वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव/मा.उप मुख्यमंत्री(नगर विकास व सार्व.बांधकाम-उपक्रम) यांचे प्रधान सचिव
- १०) सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ११) महालेखापाल, महाराष्ट्र- १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर,
- १२) महालेखापाल, महाराष्ट्र- १/२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर,
- १३) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानभवन सचिवालय, मुंबई, (५प्रती),
- १४) भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ. बॅरेक्स क्र.१, योगक्षेमसमोर, वसंतराव भागवत चौक, नरिमन पॉइन्ट, मुंबई-४०० ०२०,
- १५) इंडियन नॅशनल काँग्रेस पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस (आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई-४०००२५,
- १६) नॅशनॅलिस्ट काँग्रेस पार्टी, ठाकरसी हाऊस, जे.एन. हेरेडीया मार्ग, बेलार्ड इस्टेट, मुंबई,
- १७) शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई-४०००२८,
- १८) बहुजन समाज पार्टी,म.रा.,बी.एस.पी. भवन, प्लॉट नं.८३-ए,कलेक्टर कॉलनी चेंबूर, मुंबई-४०००१४,
- १९) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राज भवन, एस.व्ही. पटेल रोड, मुंबई-०४,
- २०) भारतीय कम्युनिस्ट (माक्सवादी) पार्टी महाराष्ट्र कमिटी,जनशक्ती हॉल,ग्लोब मिल पॅलेस, वरली,मुंबई-२८,
- २१) महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना, राजगड, मातोश्री टॉवर शिवाजी पार्क, दादर, मुंबई-२८,
- २२) अपर मुख्य सचिव, सहकार,पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
- २३)) वित्त विभाग (ऋण व हमी नियंत्रण कक्ष), मंत्रालय, मुंबई,
- २४) कार्यासन अधिकारी-३ स,सहकार,पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,
- २५) संबंधित वित्तीय संस्था (विभागामार्फत),
- २६) निवड नस्ती -अर्थबळ.

ANNEXURE A

Proforma in which the information in respect of repayment of loan and financial liability of the borrower is to be submitted by the lending institute to the Government every six month (1st April/ 1st Oct)

- 1 Name of Lending Institute:
- 2 Principal Debtor:
- 3 Name of Administrative Dept:
- 4 Guarantee No:
- 5 Date of Validity of Guarantee:
- 6 Report for the period from: To

Guarantee & Repayment during the period (Rupees)

		Principal	Interest	Total
1	Outstanding guarantee at beginning of the period			
2	Additional guarantee sanctioned, if any during the period			
3	Total Outstanding (1+ 2)			
4	Repayment of loan			
5	Balance at end of the period (3 - 4)			
6	Amount Credited in to Escrow A/C			
7	Net Balance (5 - 6)			

7 Payment of Guarantee fees (Rupees)

	Outstanding Amount	G . F.	Penal Fee	Total
1	Outstanding at the Beginning			
2	G. F. Paid (Rs.)			
3	Date			
4	Challan No.			
5	Balance at end of the period (1 - 2)			

8 Types of assets taken as security against amount of loan / outstanding

Description Secured	Estimated Value	How
(i)		
(ii)		
(iii)		
Total		

(P.T.O.)

<p>9 Types of inspection of assets / due diligence by lending institute during last 6 months to ensure loans are properly secured.</p>	
<p>10. Financial Health of Principal Debtor (I) Total Turnover of the Principal Debtor (II) Total Profits (iii) % of profits as % of loan amount</p>	
<p>11. Is in the opinion of lending institute, the borrowing institute in a position to service the debt against which government guarantee is given</p>	
<p>12. Is in view of the lending institute, the borrowing institute being managed efficiently</p>	
<p>13. If not, type of corrective action proposed to be taken by lending institute</p>	
<p>14. Has the lending institute ensured that no further loans have been taken by the borrowing institute since the government guarantee was given</p>	
<p>15. Has the lending institute ensured that the guarantee fees has been paid to the Government in order to keep the guarantee alive and valid</p>	